

เรียนรู้ เรื่อง โรคพยาธิใบไม้ตับ

รู้จักพยาธิใบไม้ตับ

โรคพยาธิใบไม้ตับ (Opisthorchiasis) มีสาเหตุมาจากพยาธิที่มีรูปร่างแบนคล้ายใบไม้ โดยมีส่วนหัวและส่วนท้ายของลำตัวเรียวยาว ขนาดของพยาธิใบไม้ตับมีลำตัวยาว 5-10 มม. กว้าง 1-2 มม. ในลำตัวจะมีระบบสืบพันธุ์ของทั้งเพศผู้และเพศเมีย พบได้ทั้งในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือของไทย

แสดงพยาธิใบไม้ตับชนิดต่างๆ

สาเหตุการเกิดโรค

โรคพยาธิใบไม้ตับเกิดจากการรับประทานอาหารประเภทปลาน้ำจืดปรุงดิบ หรือดิบๆ สุกๆ ที่มีตัวอ่อนของพยาธิปนเปื้อน เช่น ก้อย ปลา ปลาสด ปลาส้มปลาจ่อม หม้าปลา ปลาหมกไฟ ปลาปิ้ง ลาบปลา ปลาจ๋า แจ่วบอง ซึ่งตัวอ่อนของพยาธิระยะติดต่อ ยังมีชีวิตอยู่ เมื่อคน แมวหรือสุนัข ซึ่งเป็นแหล่งรังโรคถ่ายอุจจาระปนเปื้อนแหล่งน้ำจะทำให้เกิดการ

แพร่ระบาด โดยมีหอยและปลาน้ำจืด เช่น ปลาแม่สะแต้ง ปลาชิว ปลาสร้อย ปลาตะเพียน เป็นตัวช่วยให้พยาธินี้เจริญต่อไป

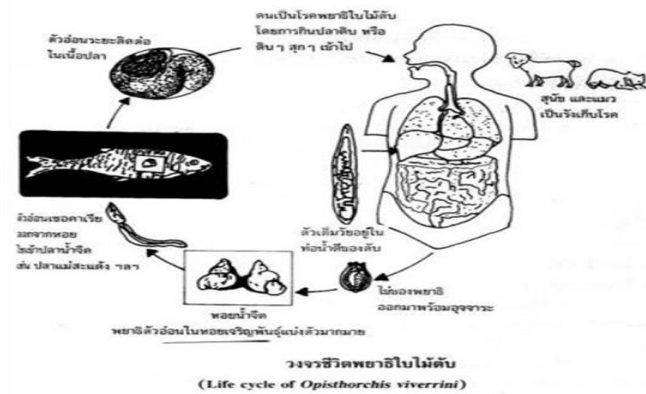
วงจรชีวิตของพยาธิใบไม้ตับ

พยาธิใบไม้ตับอาศัยอยู่ในท่อน้ำดีของตับทั้งของคนและสัตว์รังโรค เมื่อพยาธิออกไข่ ไข่จะออกมาในลำไส้ และปนออกมากับอุจจาระลงแหล่งน้ำ หอยพาหะ เช่น หอยขมจะกินไข่นี้เข้าไปเจริญเป็นตัวอ่อนอยู่ในหอย ตัวอ่อนระยะต่อมาจะออกจากหอยไปเจริญต่อไปในปลาเป็นตัวอ่อน

ระยะติดต่อ เมื่อคนกินปลาที่ปรุงไม่สุก ตัวอ่อนนี้จะเจริญเป็นพยาธิตัวเต็มวัยในท่อน้ำดีของตับระยะเวลาตั้งแต่คนกินตัวอ่อนระยะติดต่อของพยาธิเข้าไปจนเจริญเป็นตัวเต็มวัยและตรวจพบไข่ในอุจจาระใช้เวลาประมาณ 4-8 สัปดาห์

วงจรชีวิต

อาการ

ผู้ที่ติดโรคพยาธิใบไม้ตับ มีตั้งแต่ไม่มีอาการอะไรเลย ซึ่งอาจเป็นเพราะมีจำนวนพยาธิไม่มากนัก หรืออาจมีอาการท้องอืดท้องเฟ้อเป็นครั้งคราว อาการร้อนท้อง อาการต่อมาที่พบคือ อาการเบื่ออาหาร ท้องอืดมาก ตับโต และกดเจ็บบริเวณตับ (บริเวณชายโครงขวา) อาการที่รุนแรงมักพบมีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง มีไข้ต่ำๆ

หรือใช้สูงจนมีอาการหนาวสั่น ซึ่งมักเกิดจากอาการแทรกซ้อน เช่น ท่อน้ำดีอุดตันจากตัวพยาธิไปอุด การอักเสบติดเชื้อของท่อน้ำดีหรือถุงน้ำดี หรือมะเร็งของท่อน้ำดี (Cholangiocarcinoma) ซึ่งเป็นภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงที่สุด

การตรวจวินิจฉัย

ผู้ป่วยและผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคพยาธินี้ควรได้รับการตรวจอุจจาระเพื่อหาไข่พยาธิทุกปี

การป้องกัน

1. กินอาหารที่สะอาดและปรุงสุกด้วยความร้อน
2. ถ่ายอุจจาระลงในส้วมที่ถูกสุขลักษณะ

การรักษา

ควรพบแพทย์เพื่อการรักษาที่ถูกต้องและหายขาด

จัดทำโดย

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสะอาด

งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

โทรฯ ๐๔๓-๘๔๐๘๘๔